

GEHECHTHEID BINNEN PLEEGZORG

LITERATUURSTUDIE VAN GEASSOCIEERDE FACTOREN

Delphine West
Prof dr. Johan Vanderfaeillie
Lisa Van Hove
Laura Gypen
dr. Frank Van Holen

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

Inleiding

INLEIDING

GEHECHTHEID

Kind biologisch voorbestemd om zich te hechten aan verzorgers (Ainsworth, Blehar, Waters, & Wall, 1978; Bowlby, 1969)

Kwaliteit gehechtheid belangrijk verder ontwikkeling

➤ Veilige gehechtheid

- **Betere ontwikkeling** (van IJzendoorn, 2008), **protectieve factor** (Belsky & Fearon, 2002; Morisset, Barnard, Greenberg, Booth, & Spieker, 1990)

➤ Onveilige gehechtheid

- **Psychosociale problemen & gedragsproblemen** (Fearon, Bakermans-Kranenburg, van IJzendoorn, Lapsely, & Roisman, 2010; Groh, Roisman, van IJzendoorn, Bakermans-Kranenburg, & Fearson, 2012)

INLEIDING

KWALITEIT GEHECHTHEID PLEEGZORG

Onderzoek niet eenduidig

- **Geen verschil met normgroep** (Jacobsen et al., 2014; Oosterman & Schuengel, 2008; Ponciano, 2010)
- **Meer onveilige gehechtheid** (Gabler et al., 2014; Lamb et al., 1985; Bovenschen et al., 2016)
- **Meer gedesorganiseerde gehechtheid** (Cole, 2006; Dozier et al., 2001; van den Dries et al., 2009)

INLEIDING

GEASSOCIEERDE FACTOREN MET GEHECHTHEID REGULIERE POPULATIE

Moederlijke factoren meest belangrijk (van IJzendoorn & Bakermans-Kranenburg, 2004; van IJzendoorn et al., 1992)

- **Sensitiviteit** (Ainsworth et al., 1978; De Wolff & van IJzendoorn, 1997).
- **Gehechtheidsrepresentatie** (Main et al., 1985; van IJzendoorn et al., 1999).
- **Psychologische problemen, vb. depressie** (Atkinson et al., 2010).

ONDERZOEKSVRAAG

GEASSOCIEERDE FACTOREN GEHECHTHEID

Weinig kennis geassocieerde factoren gehechtheid pleegkinderen

⇒ “The quality of attachment will be associated with various factors and it will be for example positively associated with the sensitivity and attachment representations of the foster carers.”

⇒ Geassocieerde factoren gerelateerd aan

- ⇒ pleeggezin
- ⇒ plaatsing/biologisch gezin
- ⇒ pleegkinderen

Methode

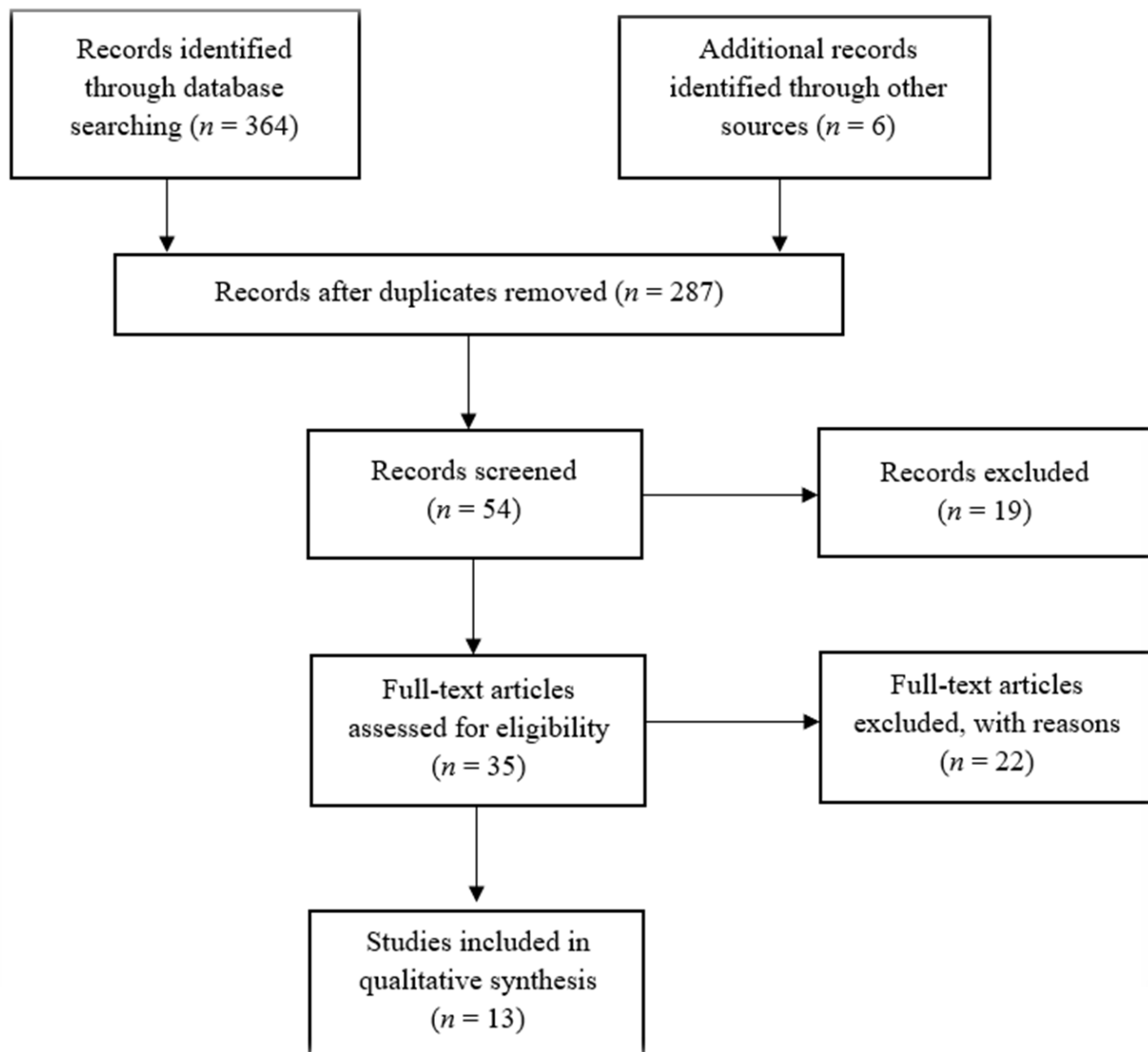
METHODOLOGIE

ZOEKSTRATEGIE

- **PRISMA-methode** (Moher, Liberati, Tetzlaff, & Altman, 2009)
- **Databanken systematisch onderzocht** (foster care, attachment, characteristics, factors, predictors, influencing)
- **Referentielijsten**
- **Inclusie criteria**
 - Pleegkinderen < 18 jaar
 - Gehechtheid tussen pleegkind en minstens één pleegzorger + minstens 1 geassocieerde factor

METHODOLOGIE

SELECTIE

Resultaten

RESULTATEN

GEÏNCLUDEERDE STUDIES

Studie	Land	Grootte	Leeftijd	Instrument
Bernier et al., 2004	USA	24	6-19 m	Parent Attachment Diary + Strange Situation Procedure
Bovenschen et al., 2016	Duitsland	49	36-99 m	Attachment Q-Set + Attachment Story Completion Task
Cole, 2005a	USA	46	10-16 m	Strange Situation Procedure
Cole, 2005b	USA	46	10-15 m	Strange Situation Procedure
Cole, 2006	USA	46	10-15 m	Strange Situation Procedure
De schipper et al., 2012	Nederland	59	26-88 m	Strange Situation Procedure
Dozier et al., 2001	USA	50	12-24 m	Strange Situation Procedure

RESULTATEN

GEÏNCLUDEERDE STUDIES

Studie	Land	Grootte	Leeftijd	Instrument
Gabler et al., 2014	Duitsland	48	1-6 j	Attachment Q-Set
Lang et al., 2016	Duitsland	55	9-79 m	Attachment Q-Set
Oosterman & Schuengel, 2008	Nederland	61	26-88 m	Attachment Q-Set
Ponciano, 2010	USA	76	9-39 m	Attachment Q-Set
Stovall-McClough & Dozier, 2004	USA	38	5-38 m	Parent Attachment Diary
Tarren-Sweeney, 2008	Australië	347	4-11 j	The Assessment Checklist for Children, Attachment Problems

RESULTATEN

GEASSOCIEERDE FACTOREN GERELATEERD AAN PLEEGGEZIN

- +: Sensitiviteit of positieve opvoedingsstijl (6 +, 2 -, 1 0)
Gehechtheidsrepresentatie (2 +, 1 0)
Motivatie: gezin vergroten; sociale bezorgheid nabije omgeving (1)
- -: Aantal jaren ervaring als pleegouder (2 -, 1 0)
Trauma pleegouders (1)
Motivatie: religieus (2); kind vervangen (1); adoptie (1)
- 0: Mate van sociale steun (1)
Motivatie: kind 'redden', algemeen sociale bezorgdheid, financiële, special needs kind ondersteunen (1)

RESULTATEN

GEASSOCIEERDE FACTOREN GERELATEERD AAN PLEEGGEZIN

- ? : Stress (1 -, 1 0)
- Leeftijd (2 -, 2 0)
- Beroep (1 -, 1 0)
- Aantal pleegkinderen in gezin (2 -, 2 0)
- Bestand/netwerk (1 -, 1 0)

RESULTATEN

GEASSOCIEERDE FACTOREN GERELATEERD AAN PLAATSING/BIOLOGISCH GEZIN

- +: Educatief speelgoed (2)
- 0: Duur huidige plaatsing (1 +, 4 0)
- ?: Psychologische problemen biologische ouders (2 -, 2 0)

RESULTATEN

GEASSOCIEERDE FACTOREN GERELATEERD AAN PLEEGKINDEREN

- -: Aantal medisch problemen (1)
Temperament: negatieve emoties en verlegenheid (1)
- 0: Etniciteit (1)
Aantal voorgaande plaatsingen (1 -, 4 0)
Leeftijd tijdens van onderzoek (2 -, 3 0)
Leeftijd bij plaatsing (2 -, 5 0)
Contact met ouders (1 -, 2 0)
Geslacht (2 +, 4 0)
- ?: Geschiedenis van mishandeling, misbruik, verwaarlozing
(2 -, 2 0)

BEPERKINGEN

Geregeld geen eenduidigheid: mogelijk

- Verschillende inclusiecriteria
- Kleine steekproefgroottes
- Verschillende instrumenten
- Verschillende landen: andere organisatie pleegzorg, ander beleid...

MEE TE NEMEN NAAR DE PRAKTIJK

Eigenschappen pleegzorgers sterkst geassocieerde factoren:

- Positief: vaak meer veranderlijke factoren

Sensitiviteit en opvoedingsstijl positief geassocieerd

- Inzetten hierop, vb. interventies

Sommige onderzoeken: meer ervaring: negatieve associatie

- Inzetten op begeleiding bij beëindiging plaatsing, zeker wanneer negatief beëindigd

Bedankt!

Bedankt!

